

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí/ho práce Posudek oponenta/ky

Autor/ka práce

Příjmení a jméno: Anna HRBÁČKOVÁ

Název práce: Hokejové zpravodajství a publicistika očima žen a mužů

Autor/ka posudku

Příjmení a jméno: Robert Záruba

Pracoviště: IKSŽ

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Diplomová práce naplňuje vytyčený cíl. Velmi prospěšné téma je v ní prozkoumáno s viditelnou pečlivostí, teze naplněny téměř přesně.

Praktická část je dobrým dokladem pronikání ženského pohledu do sportovní žurnalistiky. Odlišností ve formulačních postupech, náhledech na sportovní výkon.

Ze tří etap tohoto procesu hodnotím jako výborně zvládnuté první a třetí. Chybí ale přechodová fáze mezi nimi. Neboli: skvěle popsaná první "éra předsudků" vůči ženám ve sportovní žurnalistice. A pak najednou jsme rovnou v situaci, kdy se zkoumá významný podíl žen na vytváření sportovní televizní programu. Není zachyceno "období změny", v kterém se začaly bořit nesmyslné mýty a genderová uzavřenost sportovní žurnalistiky. Východisko práce zůstává orientované na epochu maskulinní převahy, aniž by bylo vysvětleno, co se změnilo směrem k současnosti a budoucnosti. Podrobněji v hodnocení obsahu.

Velmi cenný je popis vývoje podílu žen na sportovní žurnalistice ve světě v kapitole 3. Opět škoda, že se tento text "zastavil" před rozhodujícím zlomem, kdy se reportérky začaly posouvat do pozic programových leaderů (příklady opět níže, v obsahovém hodnocení).

Závěr, ke kterému autorka dospěla, je zcela správný. Je ovšem škoda, že si nestanovila těžší cíl - porovnání nikoli předsudků a realitou, ale možností vylepšení postavení žen ve sportovní žurnalistice. V odborné literatuře například studii Judith Cramerové "Conversations with Women Sports Journalists" z roku 1994.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení písmenem
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	B
2.2	Pochopení zpracované literatury a schopnost ji aplikovat	C
2.3	Zvládnutí zvolené techniky zpracování materiálu	A
2.4	Logičnost výkladu, podloženost závěrů	B

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Text postrádá porovnání teoretických článků o mužské převaze se skutečností, která se v poslední dekádě prudce změnila. Popisovat aktuální vývoj genderové nevyváženosti sportovní žurnalistiky je v době rychlého vývoje a posunu tohoto tématu v posledních letech jistě obtížné. Práce, odkazující na genderová klíšé, sama některé

stereotypy místy uplatňuje: Východiska předpokládané atraktivity vysílaného programu a jeho třídění na mužský a ženský sport v kapitole 1.1 str. 14 jeden z hlavních sledovaných objektů, tedy Redakce sportu ČT, dávno nepoužívá. Už déle než 2 dekády je nahradilo kritérium národnosti a sportovní atraktivity - viz přímé přenosy (výlučně) z dámského tenisu, ženského rychlobruslení, basketbalových pohárů (ženské soutěže s větší úspěšností českých klubů na úkor mužských), plážového volejbalu, sjezdového lyžování nebo snowboardcrossu, tedy namátkou těch disciplín, kde jsou české reprezentantky úspěšnější než jejich mužští kolegové. A už vůbec nelze obhájit tezi z práce z roku 2007 "o trivializaci výkonů sportovkyň" užitím specifického jazyka a způsobu komentáře - př. zcela seriózní zpravodajství ze zápasů ženských reprezentačních týmů od basketbalu po fotbal. Obávám se, že navazující témata podporují floskule o ženách ve sportovní žurnalistice. V práci zcela chybí opačné příklady: žurnalistky, které mají vedoucí roli v částech programu. V ledním hokeji se jen namátkou uplatňuje Kathryn Tappen, která vede "postgame" program federálního majitele TV-práv NHL, ve Švédsku dtto Marie Lehman atd. V České televizi např. zcela rovnocenná role v rozdělení výročního pásma Sport roku, redaktorka pořadu Dohráno, redaktorka pořadu Hokej den poté a převaha žen v pozici reportérek hokejových TV-utkání V psané sportovní publicistice není kvalitnější literatury za posledních 30 let, která by se přiblížila stylu Oty Pavla víc než Zuzana Maléřová.

A zcela unikátní renomé si získala moderátorka Oprah Winfreyová, která ve svém pořadu přinesla mj. zřejmě nejdůležitější sportovní informaci poslední dekády (neumím si představit tvrdší "hard news" a pro žurnalistu prestižnější profesní moment než přiznání Lance Armstronga). V rámci úplnosti by tam tyto osobnosti měly být uvedeny, stejně tak zjevný trend vedoucí k posílení podílu žen na sportovní žurnalistice.

Drobné faktické nepřesnosti - BBV měl v názvu sekundy jen do roku 1993, nikoli 1998. Omyl pochází zřejmě z wikipedie, kde je uveden nesprávný rok. Správně např. zde <https://www.olympic.cz/clanek/2193--branky-body-verteriny-za-60-let-predstavily-velke-sportovni-hvezdy-jaromir-jagr-se-v-nich-objevil-uz-v-osmi-letech>.

Velmi zajímavá je pasáž rozboru stavby textu vybraných autorů. Až na výjimky (viz další odstavec) je autorka přesně analyzuje. Tato část práce splňuje mnoho funkcí včetně zachycení aktuálního slovníku sportovní žurnalistiky a zpětné vazby pro sportovní reportéry. Cenná je také snaha o vlastní shrnutí a porovnání různých reportérských postupů. Správně vyvrací někdejší mýty - jen škoda, že závěry konfrontovala autorka se starými východisky. Přesná a správně vyvracející někdejší mýty s jedinou výhradou.

Ne vždy se povedlo odlišit "klišé" sportovního slovníku od "originálního výrazu." Ukázky z tvorby Hany Ježkové na s.38-39, označené jako netradiční výrazy, jsou zavedené fráze sportovního slovníku, mnohokrát použité jinými autory ("nepříjemně se potkal s hokejkou ... vyhnal brankáře na střídačku ... operoval na brankovišti.") Tyto výrazy jsou z hlediska nadobsahové vyčerpanosti ve stejné kategorii jako většina těch, která autorka u Markéty Pernické správně označila jako sportovní publicismy a klišé. Jedno takové prošlo i u Jakuba Staříka jako "originální": "tutovka (?)"

V analýze k pořadu HDP není zohledněn posun v žánru (zpravodajství > publicistika), který logicky vede ke změně obsahových preferencí. Na rozdíl od zpravodajství je také třeba vzít v úvahu výrazně vyšší vliv zadání od redaktora pořadu, které musí reportér/ka splnit - a je tedy námět a do značné míry také forma zpracování mimo jeho/její vůli. Zmínka o tom na s.72 je pouze spekulativní.

Nižší počet příspěvků od reportérek v HDP je pak ovlivněn jejich vytížením v jiné části programu: Darina Vymětalíková pořad uvádí, Hana Ježková a částečně Markéta Pernická (limitovaná navíc svou působností krajské reportérky) pracují ve stejný den jako reportérky TV-utkání, na rozdíl od svých mužských kolegů. Tuto okolnost měla autorka uvést, jinak dochází ke zkreslení údajů v počtu reportáží. Závěr analýzy je správný, ale je třeba doplnit, že argumentace vůči výchozímu materiálu opět nepředstavuje těžký úkol.

Analýza článků Barboby Žehanové v prostředí MFD je zadání určitě blíž, s ohledem na jedinečnost kolegyně BŽ v redakci MFD ve sledované době.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení písmenem
3.1	Struktura práce	A
3.2	Funkčnost a přiměřenost poznámkového aparátu a odkazů	B
3.3	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejeté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejeté pasáže vydávané neoprávněně autorem za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem bylo zahájeno disciplinární řízení.)	A
3.4	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	A
3.5	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava práce	B

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Ve zpravodajském žánru, které je ve sportovní žurnalistice základní a dominantní, není rozdíl mezi ženským a mužským pohledem na sportovní výkon. Pravidla pro stavbu textu, obrazové reportáže nebo vedení rozhovoru nepřipouštějí žádné rozdíly v tom, kdo tyto úkony provádí. Odlišnosti platí snad pouze pro volbu některých otázek, jejichž jinakost ale program spíše obohacuje než naopak. Rozdílná bývá občas také atmosféra rozhovoru, který vede reportérka: je příznivější, vstřícnější bez ohledu na to, zda respondentem je muž či žena. V praxi je evidentní, že reportérka je schopna neokázale vyjádřit více empatie a zároveň ji více vzbuzuje. Viz procento tzv. "odmítnutých" rozhovorů u reportérek a reportérů.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost zpracování tématu apod.)

Dobrá volba tématu. Kvalitní analýza a srovnání vedly k jedinému možnému závěru: odlišnosti ve výsledcích práce sportovního reportéra a reportérky nejsou předurčeny rozdílnými pohledy na specifický obor, ale stylovou originalitou každého autora.

Téma zpracované na vysoké úrovni jazykové, formulační. Obsahově s výhradou k neúplnému zadání, které vede k určitému zjednodušení tématu.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Jak si vysvětlujete absenci žen ve specifické části profese sportovní TV žurnalistiky - komentování přímých přenosů - zejména ve dvou nejpopulárnějších sportech u nás? Souvisí to nějak s nižším výskytem statistických údajů ve sledovaných reportážích? Nabídněte srovnání se světem, rovněž ve fotbale a hokeji.
5.2	Kolik reportérek pracovalo v Redakci sportu ČT v roce 2017? Jaký poměr "muži-ženy": je mezi tzv. "benč-reportéry" hokejového programu ČT?

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A (výborně) **B** **C** **D** **E** **F** (nedoporučuji k obhajobě)

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 23.6.2020

Podpis:

.....

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF nebo jej zašlete elektronicky na adresu sekretářky příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu!